

**Palvelualojen
ammattiliitto**
Servicefacket

Lausunto

16.08.2024

Asia: VN/27332/2023

Lausuntopyyntö ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

1. Näkemykset hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisessa

Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus näkemyksenne mukaan hallitusohjelmassa rahapelijärjestelmän uudistamiselle asetettuja tavoitteita ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta?

Hallitusohjelman mukaan rahapeliuudistuksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta.

On syytä uskoa, että hallituksen esityksen myötä kanavointiasteen, eli pelaamisen kohdistumisen suomalaisen rahapelijärjestelmän sisään, parantuminen voi toteutua, mutta pelaamisen sekä sen taloudellisten ja sosiaalisten haittojen väheneminen on suurempi kysymysmerkki. Tästä problematiikasta myös hallituksen esitys on kohtuullisen avoin. Kanavointiasteen kasvu johtaa hyvin todennäköisesti pelaamisen yleiseen kasvuun, millä voi olla negatiivisia sosiaalisia vaikutuksia.

Hallitusohjelman kirjaukset ylivelkaantumisen torjunnasta ovat melko kevyitä. Kun yhdistetään hallituksen kolmannen sektorin toimijoihin kohdistunut leikkauspolitiikka hallituksen esityksen mukaiseen rahapelitoiminnan vapauttamiseen, on yhtälöllä todennäköisesti negatiivisia vaikutuksia peliongelmiin vähentämiseen ja ennaltaehkäisyyn sekä pelihaittatyöhön.

Hallituksen on tulevaisuudessa varmistettava peliongelmiin vähentämisen ja ennaltaehkäisytyön sekä pelihaittatyön resurssit. Tämä koskee sekä julkisen sektorin että kolmannen sektorin toimijoiden työn resursseja.

Jos uudistuksen sosiaaliset vaikutukset kyetään taklaamaan, on kanavointiasteen kasvattaminen toivottava asia. Nykyinen kehitys, jossa jopa puolet online-rahapelaamisesta tapahtuu muualla kuin Veikkauksen alustalla, ei voi jatkua. Tästä syystä online-rahapelaamisen lisenssijärjestelmän hallittu rakentaminen on hyväksyttävä toimenpide.

Jatkossa online-pelaamisen osalta Veikkaus Oy toimisi muiden lisenssin omaavien palveluntarjoajien kanssa kilpailluilla markkinoilla, mutta kaikki pelilisenssin omaavat toimijat hoitaisivat vero- ja muut velvoitteensa Suomeen sekä olisivat saman valvonnan alaisina.

2. Esityksen pääasialliset vaikutukset

Voitte kertoa näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusten arvioinnista.

Suomalainen rahapelijärjestelmä on merkittävän muutoksen äärellä. Muutoksen juuret löytyvät digitalisaatiokehityksestä ja suomalaisten pelihalujen rakenteellisesta muutoksesta.

Hallituksen esityksen mukainen rahapelijärjestelmän avaaminen lisenssijärjestelmää hyödyntäen vastaa tähän muutoksen siltä osin, että se tavoittelee pelaamisen kanavointiasteen kasvattamista ja keskittämistä Suomen rahapelijärjestelmän sisään. Myös online-pohjaisen pelaamisen suhteellisen suosion kasvu tunnustetaan esityksessä. Samalla, kuten esityksessä itsessäänkin mainitaan, kanavointiasteen kasvattamisen käänköpuolena voi olla pelaamisen – ja sen myötä peliongelmiin – yleinen kasvaminen. Tämä johtuu mm. siitä, että hallituksen esitys mahdollistaa lisenssijärjestelmän sisällä toimiville yrityksille online-pelien mainonnan ja markkinoinnin.

On aivan oleellista, että rahapelaamisen kasvun sosiaaliset vaikutukset huomioidaan tarkasti. Koska hallituksen esitys mahdollistaa pelilisenssin omaavien toimijoiden mainostaa ja markkinoida online-pelaamista, millä on todennäköisesti myös pelaamista kasvattava vaikutus, tulee hallituksen varmistaa peliongelmiin vähentämisen ja ennaltaehkäisytyön resurssit. Tämä koskee sekä julkisen sektorin toimijoiden että kolmannen sektorin toimijoiden työn resursseja.

Veikkauksen online-pelit eivät ole osoittautuneet niin suosituiksi, että vain niiden kautta online-pelaamisen potentiaaliset vero- ja muut taloudelliset hyödyt saataisiin kotiutettua Suomeen. Tästä syystä Veikkauksen yksinoikeuden purkaminen online-pelaamisen osalta lisenssijärjestelmää hyödyntäen on hyväksyttävää. Mitä useampi online-kasino ja -pelialusta on Suomen rahapelijärjestelmän piirissä, sen parempi.

PAM pitää tärkeänä, että Veikkauksen yksinoikeus fyysisten automaattipelien ja pelipöytien osalta säilyy jatkossakin. Koska rahapeliala on murroksessa, tulisi Veikkauksen panostaa kunnolla esimerkiksi pelinhoitajien kouluttautumiseen ja osaamisen kehittämiseen, jotta työntekijöillä on mahdollisuus siirtyä uusiin avautuviin työtehtäviin, jos ja kun online-pelaamisen suosio edelleen kasvaa. Koska online-pelaamiseen liittyvät pelinhoitajan työt ja työolot eroavat fyysisestä pelaamisesta (esimerkiksi yötyön lisääntyminen), tulee erityistä huomiota kiinnittää työsuojelun ja työturvallisuuden valvontaan ja ylläpitoon.

Melko kattavasta taloudellisten vaikutusten arvioinnista huolimatta hallituksen esitys ei sisällä kunnan työllisyysvaikutusten arviointia.

Hallituksen esitys mm. mahdollistaa lisenssijärjestelmän piirissä oleville toimijoille (tietyin rajoituksin) online-pelaamisen mainonnan ja markkinoinnin. Koska tällä todennäköisesti on online-pelaamisen suhteellista suosiota rahapelijärjestelmän sisällä nostava vaikutus, voi sillä olla myös perinteisen rahapelaamisen suhteellista suosiota laskeva vaikutus. Tällä taas voi olla vaikutusta Veikkauksen työvoiman määrään. Tästä syystä kattavampi työllisyysvaikutusten arviointi on tarpeellinen. Veikkaus Oy:n on oltava sosiaalisen vastuun edelläkävijä paitsi asiakkaitaan myös omia työntekijöitään kohtaan.

a. Rahapelilain 1 luku – Yleiset säännökset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

b. Rahapelilain 2 luku – Yksinoikeustoimilupa, rahapelitoimilupa ja peliohjelmistotoimilupa

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

c. Rahapelilain 3 luku – Rahapelien toimeenpano

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

d. Rahapelilain 4 luku – Rahapelien markkinointi

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

e. Rahapelilain 5 luku – Valvonta

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

f. Rahapelilain 6 luku – Valvontamaksu

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

g. Rahapelilain 7 luku – Rahapeli-toiminnan ja -markkinoinnin kieltäminen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

h. Rahapelilain 8 luku – Maksuliikenteen ja verkkoliikenteen estäminen ja verkkosisällön poistaminen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

i. Rahapelilain 9 luku – Seuraamukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

j. Rahapelilain 10 luku – Valtionavustukset pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

k. Rahapelilain 11 luku – Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tehtävät rahapelihaittojen ehkäisyssä ja vähentämisessä

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

l. Rahapelilain 12 luku – Muutoksenhaku

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

m. Rahapelilain 13 luku – Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

n. Arpajaislain muutosehdotukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

o. Muut lakiehdotukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

4. Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta

Onko teillä muita näkemyksiä tai huomioita esitysluonnoksesta?

-

Lehtimäki Nora
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry